

PLAT, Victor A.C. le (Leuven 24 januari 1762 – onbekend).

Was een hartstochtelijk aanhanger van Jozef II, zoals zijn vader, Josse le Plat, de jurist en hoogleraar aan de Leuvense universiteit en later aan het door de keizer opgerichte Seminarie-Generaal. Diens vlucht naar Holland en daarna naar Duitsland bracht zoon Victor in Koblenz (zijn vader werd er in 1806 hoogleraar), waar hij huwde en een tijdlang wijnhandelaar schijnt te zijn geweest. Dat hij in 1807 te Leuven overleed, zoals sommige bronnen vermelden, is onjuist.

Le Plat schreef, naar het model van A. Blumauers *Travestierte Aeneide* (1784-1788) een parodie op de *Aeneis*: *Virgilius in de Nederlanden... strekkende tot eene schitze (schets) van onze tyd-geschiedenissen* (4 dln., 1802-1803). Met weinig esprit geschreven, soms grof, slechts af en toe komisch, is het een van de weinige voorbeelden van Duitse invlced op onze

letterkunde in die periode. Van een satire op de menselijke dwaasheden verengt het werk snel tot een fel hekeldicht op de Brabantse Omwenteling en een scherpe kritiek op de Franse Revolutie: *Le Plat* zet zich af tegen het principe van de volkssouveriniteit, tegen de godsdienst van de Rede, de excessen van het Schrikbewind, de verovering van de buurlanden door Frankrijk. De lof op Napoleon moest het werk bij de censuur aanvaardbaar maken. Achteraf publiceerde hij van zijn werk een minder burleske Franse vertaling, *Virgile en France*, die eerst te Brussel (2 dln. 1807 en 1808) en daarna in Duitsland (1810; 3de en 4de deel in 1812) verscheen. Merkwaardig blijft de inleiding bij zijn Nederlandstalige uitgave. Daarin klaagt hij de steeds groter wordende veronachtzaming en verbastering van de "Vlaemsche spraek" aan (een echo van Jan B. Verlooy?), verwijt de Zuid-Nederlanders hun onverschilligheid te dien opzichte, wijst diegenen af die "meynen dat de... Hollandsche spraek van onze Vlaemsche verschillig is" en stelt de Nederlanders tot voorbeeld: "den nationael geest" stimuleert hen tot grote zorg voor hun taal en letterkunde, terwijl de Zuid-Nederlanders in onwetendheid, vooroordelen en onverschilligheid leven, in zijn ogen een erfenis van de Spanjaarden en "eenen Swerm monnikken en onnutte geestelyken".

In 1815 werden, onder de titel *Les Voilà*, de anti-napoleontische hekeldichten gepubliceerd die hij vanaf 1805 anoniem had laten verspreiden.

LITERATUUR: J. Kuypers, 'V.A.C. le Plat, een Jozefist onder de Fransche Overheersching', in *Nederlandsche Historiebladen* (1940), p. 40-48; – J. Smeyers, 'De Nederlandse letterkunde te Brussel in de 18de eeuw', in *Liber Amicorum R. Hulpiau*, 1978.

JOZEF SMEYERS*